

Caseta tehnică: 29, 30 septembrie, la Opera Națională București

Giuseppe Verdi: Otello

Regie, decor și lumini: Giancarlo del Monaco, Costume: Stella del Monaco, asistent costume: Ricardo Coelho, Asistent regie: Alex Nagy

Francesco Anile/Daniel Magdal (Otello), Lana Kos/Lăcrămioara Cristescu (Desdemona), Ionuț Pascu/Ștefan Ignat (Jago), Andrei Lazăr/Liviu Indricău (Cassio), Șerban Cristache/George Vîrban (Roderigo), Marius Boloș/Valentin Vasiliu (Ludovico), Sidonia Nica/Sorana Negrea (Emilia), Filip Panait/Iustinian Zetea (Montano)

Orchestra și Corul Operei Naționale București, Maestru de cor: Daniel Jinga, Dirijor: Mihnea Ignat

Alexandru PĂTRAȘCU

Juan Diego Flórez față cu mediocritatea

Juan Diego Flórez a venit la București la apogeul carierei. E totuși un progres: Pavarotti a cântat în România o singură dată, în turneul său de adio, iar José Carreras – mult după ce se retrăsese de pe scenă. Însă povestea prezenței

foto: Manfred Baumann

unuia dintre tenorii de top ai planetei lirice de astăzi a început cu aproape un an în urmă, atunci când era anunțat pentru Gala Operelor Naționale din Decembrie 2017. Dna Beatrice Rancea, directorul interimar de atunci al ONB, avea o slăbiciune pentru gale (toate „grandioase”), care ajunseseră să enerveze publicul. Onorariul lui Flórez a fost un scandal la acea vreme: 120.000 de euro, o concupiscentă financiară care a costat-o în final pe Rancea fotoliul de director al Operei Naționale. Nimeni nu bănuia că suma nu era nemaivăzută pentru Primăria Bucureștiului, finanțator prin Creart al acelei gale. În toamnă, administrația condusă de Gabriela Firea tocmai îi plătise Angelei Gheorghiu o sumă și mai mare: 150.000 de euro pentru un concert în piață, cu intrare liberă, cu mult crossover muzical.

În culisele Operei și ale puterii, se promitea că JDF va veni totuși la București la o dată ulterioară și nu pentru o gală în care să cânte două arii și o colindă (cum fusese cazul lui Roberto Alagna în 2016), ci un recital întreg, pe alți bani. Pe cu totul alți bani, despre care n-am mai aflat nimic niciodată (nu că ar fi obligatoriu, cu tot scandalul de atunci). Preludiul acestui recital nu se oprește aici, căci numele tenorului a rămas cumva legat de cel al directoarei Operei din Iași, care

s-a trezit cu o știre în presa locală ce-l anunța pe Flórez într-o apariție la un alt spectacol îndoielnic din capitala Moldovei, știre dezmințită nervos de Beatrice Rancea: *Menționăm faptul că tenorul Juan Diego Flórez nu urmează să susțină NICIUN (subl. n.) spectacol în cadrul Operei Naționale Române Iași.*

Se poate însă ca onorariul lui Juan Diego Flórez să fi fost redus substanțial. Așa se explică prezența sopranei Teodora Gheorghiu în acest recital, deși cota ei artistică este cu mult sub cea a tenorului peruan: patru arii fiecare și două duete, cu o simetrie perfectă și la *encore*, câte o arie, plus un duet.

Dramaturgia concertului părea logică în a acorda mici pauze de odihnă celor doi soliști, programând în acest timp trei momente orchestrale. Dar, odată ce instrumentiștii ansamblului ONB au fost scoși din fosă, defectele lor au fost și mai vizibile. Uvertura *Bărbierului din Sevilla* a fost o plictiseală absolută, împănată de greșeli tehnice, Mihnea Ignat dirijând cât se poate de pătrat și ucigând tot ce era spumant în partitură. Ceva mai bine a fost *Intermezzo* din *Manon Lescaut*, pentru ca interludiul din *La traviata* să atingă noi valențe de flașnetăreală pustiită de orice urmă de suflet.

Juan Diego Flórez se află într-un moment al carierei când vocea sa suferă modificări, ceea ce-l face să abordeze un repertoriu mai greu decât cel din operele lui Rossini. Strălucirea metalică a supraacutelor cu care făcea senzație acum un deceniu în *La fille du régiment* sau *I puritani* s-a umbrit, chiar și față de acum trei ani, când l-am văzut la Viena în *Don Pasquale*. În schimb, tenorul a câștigat în frazare și în subtilitatea cu care nuanțează la infinit tot ce cântă, reușind să rețină permanent atenția chiar și a celui mai accidental spectator. În nici un caz nu o să analizez fiecare arie pe care a cântat-o, dar exemplară a fost *Che gelida manina* din *La bohème*. O arie nelipsită din repertoriul tuturor marilor tenori din trecut, a căror tandrețe și căldură a preluat-o, dar rămânând el însuși, și un *Do (la speranza)* atacat cu o naturalețe dezarmantă mă fac să cred că Flórez va avea un viitor în verism comparabil cu succesul pe care l-a avut în belcanto. Dar dacă tot au cântat întreg finalul actului întâi din *La bohème*, n-am înțeles de ce succesiunea ariilor a fost inversată, iar duetul împins tocmai la bis, când ordinea din operă ar fi satisfăcut foarte bine formatul unei arii pentru fiecare artist, cu un duet la sfârșit...

La polul opus a fost scena din *Il pirata* a Teodorei Gheorghiu, rolul depășind cu mult limitele expresive ale sopranei. O alegere cu atât mai greu de explicat, cu cât umbra pe care o aruncă Maria Callas în această operă e foarte vizibilă și astăzi. Acolo unde Callas își controla vocalizele într-un mod ce o făcea să pară nebună, Gheorghiu țipa de mama focului, făcând să tresară speriați spectatorii în scaune. Și-așa această soprană nu e genul care să captiveze necondiționat publicul, diferența de calibrul artistic față de Flórez a fost evidentă și aparițiile ei au ajuns să pară mai multe și mai terne decât ar fi fost dacă ar fi cântat într-un recital alături de vreun tenor de-al casei. Să ne aducem aminte că la concertul lui Plácido Domingo din anii '90 parteneră i-a fost Angela Gheorghiu, aflată la începutul carierei, dar care a făcut o impresie mult mai puternică, deși a cântat practic numai câteva duete cu tenorul spaniol. Așa ar fi fost și acum dacă Teodora Gheorghiu s-ar fi limitat la duetele din *Lucrezia Borgia*, *La traviata* și cel de la bis, din *La bohème*.

În fine, dirijorul Mihnea Ignat nu s-a ridicat la nivelul elogiilor din caietul program. După o poticneală a orchestrei, la un pas de oprire completă în prima arie a sopranei (*Com'è bello* din *Lucrezia Borgia*), nici măcar rolul de acompaniator nu